

ten og Landbruget, at de løste Ernærings-spørgsmaalet paa en Maade, hvorved de holdt os Hungeren fra Døren. Det viser dog, at det var derfra, Hjælpen maatte komme, det var den Hjælpekilde, vi maatte ty til, da Ernæringsvanskelighederne var ved at vokse os over Hovedet.

Vi staar nu overfor en anden social Opgave, som jeg vil omtale med et Par Ord, fordi det for mig er et af de største Onder i vort Samfund. Det er Bolignøden. Man kan tale om at sætte mangfoldige andre Arbejder i Gang; hvis det ikke kan lykkes os at faa Byggeriet i Gang, tror jeg, der vil ske en saa uhyre Skade i vort Samfund, at den bliver uerstættelig for lange Tider. Den Slægt, der vokser op under Bolignødens Tegn, vil paa mange Maader være mærket af den ulykkelige Tid, og jeg kan ikke se rettere end, at det maa være Opgaven for den høje Regering at prøve paa at komme Samfundet til Hjælp dér. Men jeg tror, at hverken Staten eller Kommunen kan løse den Opgave. Jeg er overbevist om, at den løses kun ved, at Stat og Kommune tager Arbejdet op i Forening med private. Jeg kan hilse med Glæde de Forsøg, Regeringen har gjort for at komme Byggeriet til Hjælp, men jeg tror, vi maa gribe til langt større Hjælpe-midler og appellere saa stærkt, vi kan, til Bygningshaandværkerne. Ligesom vi i sin Tid appellerede stærkt til Landbruget om at løse Ernæringsspørgsmaalet, saaledes maa det være Bygningshaandværkernes Opgave at løse Boligspørgsmaalet sammen med det offentlige, hjælpe til at skaffe det danske Folk Tag over Hovedet. Kan det ikke lykkes at faa det offentlige og det private til at arbejde sammen, tror jeg, at baade Stat og Kommune vil staa uhjælpelige overfor denne store vanskelige Opgave. Jeg vil haabe, der maa være saa megen Samfundssundhed og Initiativ i den danske Haandværkerstand, at den forstaar, den dér har en Opgave i denne vanskelige Tid. Dette vilde ogsaa i særlig Grad hjælpe imod Arbejdsløshed paa saa mange forskellige Omraader, som jeg ikke her skal komme nærmere ind paa.

Der er fra forskellige Sider sagt: Nu kommer det an paa at faa Arbejder sat i Gang, og der er blevet udtalt Ønsket om, at alle de arbejdsløse maatte blive ledet hen, hvor der nu var Arbejde. For ca. to Aar siden udtalte jeg fra denne Plads netop dette Ønske, at man i Tide vilde have sin Opmærksomhed henvendt paa at faa alle de ledige Hænder ledet hen, hvor der var Arbejde, men jeg kan ikke

erkende, at den daværende Regering havde Øje for dette Spørgsmaal. Derimod strøede man Samfundets, Statens Midler ud i Flæng, som man strør Sukker ud af en Sukkerbøsse, uden i Virkeligheden at tænke rigtigt over, hvorledes de faldt, og hvilken Betydning det havde for Samfundet. Havde vi den Gang brugt disse Midler til at sætte Arbejder i Gang, er jeg overbevist om, at vi havde skabt Værdier, der havde været rentebærende for det danske Samfund nu. Men vi staar nu overfor saadanne Opgaver, og vi kan ikke blive ved at skyde dem fra os med den Bemærkning, at vi ingen Penge har; thi der maa gøres noget. Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen talte om Udgifterne, som sandelig var store, og mente, at de kunde være rentable. Det skal jeg ikke komme nærmere ind paa, men det viser altsaa, at ogsaa det ærede Medlem har Forstaaelsen af, at nu kommer det an paa at faa Folk sat i Arbejde, at faa gjort Plads til Befolkningen, saaledes at den overskydende Befolkningsstilvækst kan faa Plads i vort Samfund.

Jeg hørte med stor Interesse det ærede Medlem Hr. N. C. Jensen tale om Hedyrkning og andre Ting. Jeg skal ikke gentage de Tanker, det ærede Medlem var inde paa, men blot minde om, atovre i Jylland, f. Eks. i Ringkøbing Amt, ligger der uhyre store Arealer, og der er i de senere Aar foregaaet en Udstykning, som har været baseret netop paa dette, at der var overflødig Jord, og at der var Hænder, der havde Lyst til at tage fat paa at bryde nyt Land. Man havde det brugbare Menneskemateriale, som havde Forstand paa virkelig at drive Husmandsbrug og virkelig faa noget ud af det, de var satte til at dyrke, og det er nu en Gang det første og det vigtigste. Dér viser der sig jo at være saa store Værdier i Jorden, at der sikkert vil være Plads for mange Mennesker, der er store Opgaver at tage fat i. Lad mig blot minde om, at det, man i Virkeligheden i særlig Grad beder om fra den Kant og længes efter at faa, er gode Transportmidler. Saa vil det være muligt for dem paa mange Maader selv at bryde sig Vej frem. Bare de faar det saaledes, at de kan skaffe sig Mergel, Gødning, Kalk o. s. v., da tror jeg, det vil bidrage til, at store Arealer vil komme under Kultur.

Det ærede Medlem Hr. Moltesen mindede om Skive—Videbæk-Banen. Ja, jeg skal ikke sige noget om, hvem der er Skyld i, at den Bane ikke er bevilget. Der er maaske mange om Skylden og